

Instytut Pamięci Narodowej - Wrocław

<https://wroclaw.ipn.gov.pl/wro/publikacje/ksiazki-wroclaw/33491,Wszyscy-proletariusze-badzcie-piekni-Pomarańczowa-Alternatywa-w-dokumentach-apar.html>
19.04.2024, 22:13

Wszyscy proletariusze bądźcie piękni! Pomarańczowa Alternatywa w dokumentach aparatu represji PRL (1987-1989)

Wszyscy proletariusze bądźcie piękni! Pomarańczowa Alternatywa w dokumentach aparatu represji PRL (1987-1989), wstęp, wybór i opracowanie Joanna Dardzińska, Krzysztof Dolata, Wrocław 2011, 364 s. + wkładka zdjęciowa 24 s. (seria „Dokumenty”, t. 49)

Fragment Wstępu

Celem niniejszej publikacji jest przedstawienie działalności Pomarańczowej Alternatywy z perspektywy dokumentów wytworzonych przez Służbę Bezpieczeństwa. Uwzględnione zostały również materiały dotyczące organizacji akcji happeningowych charakterystycznych dla PA przez niezależne środowiska młodzieżowe, jak Federacja Młodzieży Walczącej. Dokumenty te, pomimo swojej jednostronności, stanowią ważne źródło w badaniach nad historią funkcjonowania środowisk młodzieżowych w końcowym etapie ustroju komunistycznego w Polsce. Przedstawiają skalę zainteresowania i mechanizm działań podejmowanych przez SB względem tych środowisk. Są dowodem bezradności organów bezpieczeństwa państwa wobec zjawiska, którego dotąd nie znali. Ze względu na brak instrukcji postępowania w przypadku organizacji happeningów stosowano tradycyjne metody inwigilacji, jak: gromadzenie wszelkich informacji związanych z miejscem, czasem, scenariuszem oraz organizatorami planowanych akcji. Przygotowywano plany operacyjnego zabezpieczenia imprez, sporządzano raporty, analizy oraz plany działań. Stosowane metody zupełnie nie przystawały do zmieniającej się rzeczywistości. Wszystko to w obawie przed kształtującymi się w drugiej połowie lat osiemdziesiątych alternatywnymi ruchami młodzieżowymi, które były traktowane przez SB jako uzupełniająca forma walki politycznej z systemem komunistycznym.

Na publikację składa się zbiór 134 wyselekcjonowanych dokumentów w układzie rzeczowo-chronologicznym, wytworzonych między czerwcem 1987 a październikiem 1989 r. Struktura publikacji jest wynikiem wyodrębnienia się w poszczególnych miastach grup happeningowych identyfikujących się nie tylko z nazwą, ale i stylem wrocławskiej Pomarańczowej Alternatywy, a także wyróżniających się skalą oraz ilością zorganizowanych imprez, do których udało się zebrać źródła. (...)

Publikację poszerzono o relacje organizatorów i uczestników akcji happeningowych z Wrocławia, Warszawy, Łodzi, Gdańska, Poznania oraz Rzeszowa zamieszczone w aneksie. Są one cennym uzupełnieniem całego opracowania, ponieważ umożliwiają konfrontację informacji zawartych w oficjalnych, często bezbarwnych raportach sporządzanych przez

funkcjonariuszy SB z wiedzą samych organizatorów bądź uczestników akcji happeningowych, którzy spisali swoje wspomnienia niekiedy w humorystycznym, zabawnym stylu. Relacje odtwarzają ponadto atmosferę tamtych wydarzeń. Pomimo starań nie udało się nakłonić funkcjonariuszy SB biorących udział w rozpracowywaniu środowiska Pomarańczowej Alternatywy we Wrocławiu do przedstawienia własnej wersji zdarzeń.

Prezentowany tom zawiera również duży wybór materiałów ikonograficznych, pochodzących w głównej mierze ze zbiorów Niezależnej Agencji Fotograficznej „Dementi” oraz kolekcji prywatnych zdjęć uczestników i organizatorów happeningów.

*Joanna Dardzińska
Krzysztof Dolata*

